

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10. — Για το Έξωτερικό αρ. 10
20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΠΟΥΛΕΤΑΙ: Στα κίθκια της Ελαιοεισφοράς Συντάγματος, 'Ομόνοιας, 'Επικουρικού Οι. Κονομικών, Σταθμού Τηλεδιοδότην ('Ο-φθαλμιατρική) Σταθμού 'Οπνοαίου Σιδηροδρόμου ('Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, 'Εξάρχεια), στο βιβλιοπωλείο «'Εστία» Γ. Κολάρου.

Η συνδρομή πληρώνεται μπροστά και είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΣΤΟ ΧΟΡΟ

του Παλατιού, τον πρωτοχρονιάτικο, δεν έληξε ο Θεοτοκικός, λένε, για να δείξουν έτσι πως είναι δυσσαρεστημένοι με το Παλάτι. Δεν έληξε και μερικοί ανώτεροι αξιωματικοί, μα δεν τους παρεξηγεί κανένας, αφού κάθε ώρα το κοπανούμε πως έχουμε στρατό μονάχα για χορούς και για κηδείες, δικαίωμα τους είναι να μη πάνε, αφού μάλιστα είχαν λόγο πουδαιώτικο πως αδικηθήκανε στους ελευταίους προβιβασμούς.

Οι Θεοτοκικοί όμως: "Α, ιδώ αλλάζει το πράμα. Είναι σοβαρό, σοβαρώτατο. Και καθόλου παράδοξο, 'εστε' από το πρώτο αυτό λιανοτούφεκο νάνουσουμε μεθαύριο πως ο Κόντες αγόρασε από το 'Εβραϊοπάζαρο τον κόκκινο παλιόσκουφο του Ντεληγιάννη και πως ο κ. Λεβίδης θα μās παρουσιαστεί στις εκλογές αντιδυναστικής και ριζοσπάτης, καθώς πρώτα.

'Η πολιτική αυτή μαγκαράτα δεν πρέπει ούτε

μέρα να λήπει από τον τόπο μας. "Οξω από την 'Αρχή — Δημοκρατικοί, μέσα στην 'Αρχή — αυλονόλακες. Κ' έτσι ο κόκκινος σκουφος που πουλιέται στους 'Εβραίους μόλις ο γερο Μπεχλιβάνης ανεβεί στο Παλάτι να 'δομιστεί, αγοράζεται άμέσως από τον Κόντε τον 'Αρειμάνιο. Πάρ' τον ένα δηλαδή χτύπα τον άλλο. "Η σωστότερα, πάρε και τους δυο και χτύπα τους σιό κεφάλι μας!

Μας άζειει σ' άλληθια αυτή η τιμωρία, να δρονούμαστε με κολοκυθοκέφεια, αφού τα μακαροναμώματά τους καθόμαστε και τα σχολιάζουμε, αντί να κλείνουμε το στόμα και νάνοίγουμε πλατιά τις απαλάμες μας.

'Ο Κόντες δυσσαρεστημένος με το Παλάτι σήμερα! Ούτε νάναγουλιάσει κανένας δεν άζειει σάν τάνουαι. 'Ο Κόντες που σ' όλη την διοργάνη του δεν έβγαλε ούτε στιγμή από το κεφάλι του τον κουνδουνάτο σκουφο του Ριγολέτου, να σου λεί τώρα πως έχει παράπονο με την Αδλή! Τέτοιους χοιροπούς χωριάδες, μα την άλληθια, δεν τους περιμένουμε.

Φανταζόμαστε τώρα τα γέλια που θάκανε η Α. Μ. αν παρατήρησε την απουσία των Θεοτοκικών από το χορό. 'Ο Βασιλιάς μας γελάει, λένε, πολύ με τα τέμια καιμώματα των πολιτικών μας. Κακό αυτό, γιατί έπρεπε να θυμώσει και λίγος. Κι αν θυμώσει κ' έλεγε αήθιο στον Θεοτόκη και μεθαύριο στο Ντεληγιάννη, "δεν μπορεί να σάς δώσω 'Υπουργείο αφού είσαστε αντιβασιλικοί," θα βλέπαμε άμέσως και τους δυο αυτούς καραγιούδες να φρονιμένουν κι ο σκουφος ο δημοκρατικός θάμενε για χοήνια και κηρούς απούλητος στο 'Εβραϊοπάζαρο.

ΛΟΓΙΑ

που είπωθήκανε την περασμένη βδομάδα:

'Ο Βασιλιάς:

— 'Επιθυμώ να τηρηθεί τάξη μεγάλη στις εκλογές.

'Ο Ντεληγιάννης:

— "Όσο γι' αυτό, Μεγαλειότατε, μένετε ή συχωρ. 'Η Κυβέρνηση θα βάλει τα δυνατά της ούτε μύτη να μην άνοίξει!

...

Λόγια που θα είπωθούνε μια δυο μέρες ύστερ' από τις εκλογές.

'Ο Βασιλιάς:

— Κύριε πρωθυπουργέ; τί μου τάζατε;

— Δε φταίει η Κυβέρνηση. Μεγαλειότατε, αν σκοτωθήκανε και εκατό και πληγωθήκανε χίλιοι εκλογείς, 'Η Κυβέρνηση με τα όργανά της έφυλκε την τάξη και μοναχά τα όργανα των οργάνων της έδειξαν κάπως περισσότερο ένθουςιασμο για την νίκη του εθνικού κόμματος. Εύτυχω, οι περισσότεροι σκο-

τωμένοι και λαθωμένοι είναι από την 'Ελπίδα, τ' άντεν ο κόμμα.

Και η κομωδία τελειώνει.

ΣΟΒΑΡΩΤΑΤΟ

τι 'Υπουργικό συμβούλιο της περασμένης Δευτέρας. Τρεις τέσσερις ώρες βόσταξε και οι 'Υπουργοί μας ούτε για Μακεδονία ούτε για χρεωκοπία, ούτε για την κακή τους μέρα συλλογιστήκανε.

Είχανε σπουδαιότερη δουλειά και καθώς μās βεβαιώσανε οι έφημερίδες, λύθηκε πια το συμβούλιο αυτό το μεγάλο εθνικό ζήτημα ποιους θα χρίσει η Κυβέρνηση υποψηφίους της και ποιους κομματάρχες θα υποστηρίξει στις εκλογές.

'Αν τας παίρνετε αυτά για τυχαφιντίες; — γιατί δύσκολο να τας πιστέψι κανένας γι' άλληθια! — πάρτε τις έφημερίδες της περασμένης Τρίτης, και θα τας διαβάσετε.

Συνθηθισμένα πράματα, γι' αυτά δα κ' οι έφημερίδες τ' άναφέρνουνε δίχως σφάλμα.

ΔΥΟ

ευέλπιδες δείχνανε άλλωστε κάποια καθήκνη τους. Για να φτάσουνε στο σημείο αυτό, πάλι να παί πως ο καθήκνης κάποια έκαρξά άδικία θάκανε που δεν έξεπλενότανε παρά με ζύλο.

Γι' αυτό κι ο 'Υπουργός αφού τιμωρήσει τους ευέλπιδες για τη διαγωγή τους, καλώς θάκανε να ξέταζε μήπως κι ο δάσκαλος έφταιξε τόσο πολύ που να μην μπορεί πια να κρατήσει τη θέση του.

'Αν θέλουμε νάμιαστε δίκαιοι, έτσι πρέπει να σκεφτόμαστε κ' έτσι πρέπει και η Πολιτεία να ενεργεί. Μοναχά με την τιμωρία των παιδιών δε γίνεται τίποτε. 'Ο δάσκαλος, μένοντας άτιμωρητος, θα ξάδιαντραπεί περισσότερο, θα ξανακάνει τα ίδια και θα ξανατρώει ζύλο μια κ' έγινε η κακή άρχη.

Κ' έπειτα συλλογιστείτε και τάλλο, πως ο δα. σκαλος έφταιξε πέντ' έξη κομπουρίες στον άγέρα για να φροθήσει τους ευέλπιδες. Δάσκαλος λοιπόν που πάλι να παραδώσει μαθημα, άρκατωμένος με κομπουρίες, ταιριάζει να τρώει και ζύλο και με φορξ.

ΒΓΗΚΕ

σε βιβλίο ο «Προμηθέας» του Αισχύλου μεταφρασμένος από τον κ. Χρ. Βαχλέντη. Για να κριθεί η άξία μιας τέτοιας μεγάλης δουλειάς χρειάζεται μελέτη θα-

χατήρι, την φίλησε κ' έφυγε με τη μητέρα. Και να δείτε, κ. Λάμπρο, σ' όλο το δρόμο με λόγου σας είχε να κάνει...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (χαμογελώντας). Με μένα; Και γιατί;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μάλιστα, με λόγου σας!.. Μου πήρε ταυτιά μου!.. Ξέρετε, από κείνο το δειλινό που ρήξατε τη γλάστρα από το παράθυρο, δε ξαναπατήσατε σπίτι, πάνε δυο βδομάδες τώρα, κ' η Χάρη που να το περιμένει πως θάρθετε σήμερα. Μ' αφού σούγραψε πως θάρθει, της έλεγα. Κ' έκείνη χαμογελώντας: Δεν τότε ξέρεis, μούλεγε. Καλός άνθρωπος, μα λίγο παραξένος, πεισματάρης. Έγχαυε πως θάρθει, μα ποιός ξέρει αν το πρωί δεν αλλάξει γνώμη;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Έτσι αϊ; Παραξένος... Πεισματάρης... Πόσο μ' έννοιωτε ή κατμάνη!..

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μα τί έχετε;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Τι νάχουμε; Τίποτα! Τι μπορούμε νάχουμε... και μάλιστα αφού βρίσκουμε δώ; (σηκώνεται, κάνει δυο τρία βήματα, έπειτα στέκεται και κοιτάζει καταπάνω, κατά το μέρος του Κωστή). Μπα! ο Κωστής! Τόση ώρα με τον περδολάκη!.. τί να λένε;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (σηκώνεται κι αυτή και βλέπει κατά το μέρος του Κωστή). 'Ο κ. Κωστής;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Να τότε φωνάξω;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (άδιάφορα τάχα). 'Α θέλετε! Μα γιατί να του χαλάσουμε τη συντροφιά του..

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σά να τηνε μαλώνει τάχα). Έλα, έλα! Έχει πονηριές!.. Την άλληθια!..

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (υποπαλά). Μα τί; Σας όρκίζουμαι...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (διανόφοντας). Σούτ, τρελλοκόριτσο... Μην όρκίζεσαι ψέματα... Τό ξέρω...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μα, κ. Λάμπρο...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σοβαρά). Έννοια σου, παιδί μου, και δεν έπεςες όξω... Άνθρωπος με χαρακτήρα, με ζωή... Μα και κείνος ο μπερμπάντης...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (με λαχτάρα). Κ' εκείνος;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Χα! κ' εκείνος βέβαια. Σήμερα το πρωί, πουρχόμαστε δώ με τα πόδια, κάτι μου είπε... Και σήμερα, κι άλλοτες, και πολλές φορές... πολλές!..

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Για μένα;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Όχι! Για την κυρά Δενίτσα...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μα σε μένα ποτίς δεν είπε λέξη...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Δεν είπε λέξη... Για φοντάσου!

Και σε μένα είπε τότες λέξεις που τότε βαρήθηκαν! Κι στα ύστερα, κυρά μου, ο Κωστής, μάθε το, δεν ξέρει λόγια... Μια φορά θα σου μιλήσει, την ώρα που θα σου πει — και η ώρα αυτή, δε θάργησει, πιστέψέ με! — «Φεύγω ύστερις από 'να μήνα για τις 'Ιντίες. 'Α μάγαπες, 'Ελενίτσα, έλα μαζί μου!»

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ (πικραμένα). Για τις 'Ιντίες; Άλλοίμονο! Μα η μητέρα δε θα το θελήσει... Ούτε ο θεός ο Άντρέας!.. Κάθε φορά το λένε πως θα με δώσουνε σ' άνθρωπο που να μένει δώ, για να μέχουμε κοντά τους... 'Η μητέρα νάκούσει για 'Ιντίες;... Μα κι ο θεός; Θα χαλάσουνε τον κόσμο...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Οι ζωντανόι με τους ζωντανούς, κι όχι με τους πεθαμένους... Για Παρθενώνα σε πήρανε και σένα και θέλουνε να μη σε χάσουν από τα μάτια τους; Οι ψόφοι!.. 'Ας έθελαι η ώρα και ποιός τους ρωτάει!.. Είμαι γώ έδω, μη σε νοιάζει. Στα ύστερα κι ο Κωστής; δεν άκούει από τέτα. Δέ ζητάει τίποτα το παίρνει με το χέρι του. Ξέρε το.

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Δεν το κρύβω. Μα πάω όπου θελήσει ο άνθρωπος που θα κυβερνάει τη ζωή μου. Άκόμα και τόσο μακριά...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Πουθενά δεν είναι μακριά σε

...και συνηθισμένη προπαγάνδα, πτιγ...
...με το πρωτότυπο, και μετε...
...την μεταφραση δεν αδιασφα...
...Μα και τ' απλό διάβασμα δ...
...δούλεψε ο μεταφραστής και πόσο...
...ζει κάποια γνωρίσματα του...
...έργου.

Από τα μέρη της μετάφρασης που μάς άρεσαν
περισσότερο είναι και τα περήφανα λόγια που λέει ο
Προμηθεΐας, απαντώντας στις φοβέρες του Έρμη :

Τά μηνύματα γνώριζα
Πού ξεφώνησε άρτος και παχύνει δέν είναι
άπ' όχτρού; να παθίνει πολλά έναι όχτρος.
Καταπάνω μου άς ρίχνει το δίκοπο
και το πυρρνο τ' άπτοσελέει.
Άς τασάξει ή βροχή τόν άγέρχ
με τών άγριων άνέμενε το βόγγο
Και τή γή άπ' τις εΐδες συβέμειλα
άς τρυπώζει το άνέμο το μένασμα.
Ύψωμένο το κύμα της βάλασας
άς σκεπάσει τών άστρων το δίχτα.
Και με δύνανη στριφογυρίζοντας
το κορμί μου στόν Τάρταρο άς ρήξει.
Δε μπορεί να μου δώσει το θάνατο.

Μα και τα λόγια της Ίσας, σάν αντιρρζει τον
Προμηθεΐα δειμένο πάνω στα βράχια, θαρρουμε πως κι
αυτά είναι καλά αποδομένα :

Ποιά γή; ποιά γενιά; και ποίονε βλέπω μπροστά μου;
Δατο; πάνω τ' αυτό το βράχο
μέσ' στο χειμώνα βέβαι.
Ποιά κρύμα τόν παιδεύει;
Άχ, γιέβε μου τήν έλωση γή να δει το φως μου
σά χόρα ποιά φτασμένα νύχτα;
Ύψωμένο, άρμένο,
ό οΐστος πός μ' έχει κεντρμένο,
το εΐωλο του Άργου, της γής ο γιός.
μακριά, μακριά το μένα
ό μορφομάτης πιστιό.
Μα ματιά γυρίζει πάνω πουνηρή
πού και παθάνει δέν το κρύβει ή γή,
παρά γιά με τήν έλωση
άπ' τόν δόη βγαίνει και με κινηγή
νασητή στούς έμμεους στην άστρομυλιά.

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΑΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82
ΛΕΞΕΤΑΙ 3—5 Μ.

βρίσκεται μαζί σου ο άνθρωπος που ξέρει να σάγα-
πώσει και να σεχτιμήσει. Οι Ίντιες μαζί με τόν
Κωστή, είναι πολύ κοντά, κοντινότερα κι από τα
Σεπόλια... Να φύγετε... Πρέπει να φύγετε κ' οι
δύο σας... Να πάτε στον τόπο που καταχτούν οι
άνθρωποι τη ζωή... Έδω τήνε τσαλαπατούνε, τήνε
γκρεμίζουνε... καθώς γκρεμίσανε και το Βενετσιά-
νικο Πύργο...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μα ά δε θελήσει ο κ. Κωστής;
Ξέρετε, δε μπορώ να ξεχάσω κείνη τη σκηνή με
την τρανταφυλλιά της Χάρης... Γιατί να του τήνε
χαρίσει;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Δε βαριέσαι!.. Τα τέτια δέν
τά χαμπαρίζει ο Κωστής! Τόνη ξέρω καλά, καθώς
ξέρω και σένα. Στα είκοσιπέντε πάτησε, με το
μυαλό του έχει πήξει από τη φασκιά ακόμα...
Άκου με πού στο λέω. Άνθρωπος που μαθαίνει
γερά μια επιστήμη, που γίνεται δικηγόρος με ά-
ριστα, που μαθαίνει γλώσσες, που έχει και παραδό-
κια, και λαχταράει θετική δουλιά, γυρεύοντας να
γίνει έμπορος, δέν είναι ψευτοέλληνας σάν το θεός
σου, και να με συμπάθεις, που να ξεπάζεσαι από
μια τρανταφυλλιά, χαρισμένη δά και σε τόσους
άλλους... Έλα, πάμε να τόνε βρούμε.

ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΓΛΩΣΣΑ

Αφιερώνεται στον

ΨΥΧΑΡΗ—ΦΩΤΙΑΔΗ—ΠΑΛΛΗ

Χαΐρε! καταφρονημένη,
κρυφή χάρη καρδιακή,
Χαΐρε τώρα δοξασμένη!
Χαΐρε! γλώσσα μας γλυκιά!

Στης ψυχής μας πόσα χρόνια,
ξορισμένη το βυθό,
φύναζες «το φως ποθώ»,
κι άπαντούσαν καταφρόνια!

Μα με οΐζα στην καρδιά μας,
άνθισες (ήταν γραμμένο!)
πά' στα χείλη τα νεκρά μας
έν' άνθίζουμετομένο!

Ένα άνθος που τ' άρωμά του
δίνει ανάταση θανάτου!
και ν' αΐει χεί μαγική
σά... σημαία ελληνική!

Χρόνια καταφρονημένη,
κρυφή χάρη καρδιακή,
Χαΐρε τώρα δοξασμένη!
Χαΐρε! γλώσσα μας γλυκιά!

Χρόνια πάλη, τουπωμένη
σά λαγκάδια, σά βουνά,
τή ζωή τη σκληρωμένη
τραγουδούσες σιγανά...

Και μουρμούριζες θλιμμένα
κι άνηχούσες με κυμνά
της Ελλάδας μας τόν ένα,
τόν άδιάκοπο παλμό!

Πού τόν είχες άκουσμένο
στης ρωμαϊκής ψυχής
το βυθό, το μαγεμένο
χωρίς σάση εποχής!

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μα να μή του πείτε τίποτα...
Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Τι να του πώ; Πώς τόν άγα-
πάς; Τό ξέρει. Πάμε! πάμε!.. (τήνε πιάνει άπό το
χείρι και τραβάνε. Η Χάρη, που έχει βγει κείνη τη
στιγμή από το σπίτι και τραβάει κατά κεί που βρά-
σκουνται αυτοί, τόνε σταματάει).

Η ΧΑΡΗ. Μπα! Και γώ δέν το πίστευα πός
θαρθείτε! Το πίστεψα μοναχά σάν μου το εΐπε ο κ.
Κωστής τήν ώρα που κατεβαίναμε από τάμαξ!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σοβαρά). Κυρία μου, σ' ό,τι με
διατάξετε! Άφού με διατάξατε νάρθω, μπορούσα
να μή σας άκούσω;

Η ΧΑΡΗ. Καλέ, δέν τάρήνετε! Σεΐς δέν
άκούτε παρακάλια και θάκούσετε διαταγές;... Έ-
λενίτσα μου, σε παρακαλώ, πετάξου στο σπίτι και
κοίταξε να τοιμάσουνε το τραπέζι. Όπου κι αν
είναι φτάνουν ο θεός σου κ' ή μητέρα σου... Ίσως
μάς φέρουν και κανένα μουςαφέρη! πρέπει νάναι δια-
έτοιμα... (Η Έλενίτσα φεύγει). Κύριε Λάμπρο, κα-
θόμαστε λιγάκι μαζί; Μια χαρά είναι δώ... Παρά-
δεισο!..

(άκολουθεί)

Τη ηφαιστή της...
τόν ελληνικό της νοῦ,
σά χουχλίδι π' άντηχάει
τις φωνές τ'ώκεανού.

Άστραπόμορφη άδερφή σου
ή πανώρια αλευτεριά
σά παδάται μοναχή σου
στή σκλαβιά σου τη βαριά!

Κι όμως και τις δυο γεντούσε,
διαν μέσ' στην άγοριάα
μια τόν Όλυμπο φιλούσε
και μια το Σταυρό, ή Ελλάδα!

Και σύ, πλέκοντας τα χέρια,
μια καλούσες αλευτεριά,
και μια γυρεύες σπάστερια
τ' οδρανιά παρηγοριά!—

Σάν τήν άρωστη πιγιδία
πού τήν περιτά ή ζωή της
και η αΐει άπείσιμαμένα
τόνομα τοῦ δραστή της.

και σά τέτ' άγκομιχούσες,
και με άρωστο κυρτά,
ένα όνομα καλούσες
φοβισμένη... Σούτωά!

Άστραπόμορφη άδερφή σου
ή δοξάστρια αλευτεριά
σά παδάται μοναχή σου
στή σκλαβιά σου τη βαριά!

«Στή σκιά χροοτισμένες»
τόρα πού τοῦ Παρθενώνα,
περπατάν' άδερφομένες,
περπατάνε στον αΐωνα!..

Σάν ποτάμι πού διαβαίνει
μέσ' στούς κάμπους ζωερό,
κι όσο τρέχει και πλαταίνει
το καθάριο του νερό,

τόσο πού πλατύν λουρίδα
καθρεφτίζει τ' οδρανιά!
Ξαπλωθήτε στην παρτίδα
του ελληνικού του νοῦ,

για να καθρεφτίζει πάλι
της Ελλάδας μας ή γή,
κάθε μέρα πού μεγάλη,
τήν ελληνική ψυχή!

Χρόνια καταφρονημένη,
κρυφή χάρη καρδιακή,
Χαΐρε! χαΐρε δοξασμένη!
Χαΐρε! γλώσσα μας γλυκιά!

Κωβπολη Νοέμβριος 1954.

TANTALOS